

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

10 maart 2010

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek
wat de persoonlijke verschijning en de poging
tot verzoening bij echtscheiding betreft**

AMENDEMENTEN

Nr. 12 VAN MEVROUW **NYSENS**
(subamendement op amendement nr. 10)

Art. 2

**In de voorgestelde § 6, de volgende wijzigingen
aanbrengen:**

A. het eerste lid vervangen door wat volgt:

*“De rechter kan de partijen gelasten persoonlijk te
verschijnen, op verzoek van een van die partijen of van
het openbaar ministerie, dan wel wanneer hij dat zelf
nuttig acht, met name teneinde de partijen met elkaar te
verzoenen of de relevantie na te gaan van een akkoord
over de persoon, het levensonderhoud en de goederen
van de kinderen.”;*

B. het tweede lid weglaten;

C. de eerste zin van het derde lid weglaten.

Voorgaande documenten:

Doc 52 **1511/ (2008-2009):**

001: Wetsvoorstel van mevrouw Lahaye-Battheu c.s.
002: Addendum.
003 tot 006: Amendementen.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

10 mars 2010

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code judiciaire en ce qui
concerne la comparution personnelle et la
tentative de conciliation en cas de divorce**

AMENDEMENTS

N° 12 DE MME **NYSENS**
(sous-amendement à l'amendement n° 10)

Art. 2

**Au § 6 proposé, apporter les modifications sui-
vantes:**

A. remplacer l'alinéa premier comme suit:

*“Le juge peut ordonner la comparution personnelle
des parties, à la demande de l'une d'entre elles, ou du
ministère public, ou s'il l'estime utile, notamment en
vue de concilier les parties ou d'apprécier l'opportunité
d'un accord relatif à la personne, aux aliments et aux
biens des enfants”;*

B. supprimer l'alinéa 2;

C. supprimer la première phrase de l'alinéa 3.

Documents précédents:

Doc 52 **1511/ (2008-2009):**

001: Proposition de loi de Mme Lahaye-Battheu et consorts.
002: Addendum.
003 à 006: Amendements.

VERANTWOORDING

Bedoeling van dit amendement is dat ook een van de partijen en het openbaar ministerie elk de mogelijkheid behouden te verzoeken om de persoonlijke verschijning van de partijen. De rechter staat het vrij die persoonlijke verschijning al dan niet te gelasten. Hij kan die ook ambtshalve gelasten wanneer hij dat nuttig acht, met name teneinde de partijen met elkaar te verzoenen of de relevantie na te gaan van een akkoord over de persoon, het levensonderhoud en de goederen van de kinderen.

Voorts kan de rechter, uitsluitend ingeval de partijen eventueel tot een akkoord zijn gekomen, de relevantie nagaan van de schikkingen in verband met de persoon, het levensonderhoud en de goederen van de kinderen. Een verplichte persoonlijke verschijning van de partijen in andere hypothesen kan het omgekeerde effect veroorzaken van wat werd beoogd; met name kan dat hen ervan weerhouden de nodige inspanningen te leveren om tot een vergelijk te komen en dat akkoord voor homologatie aan de rechter voor te leggen.

De verwijzing naar de raadkamer wordt weggelaten, gelet op het wetsontwerp tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, betreffende het sluiten der deuren in familiezaken (DOC 52 2380/001), dat thans in de Kamer wordt besproken.

Nr. 13 VAN MEVROUW NYSSSENS

(subamendement op amendement nr. 11)

Art. 3

Het voorgestelde artikel vervangen door wat volgt:

“Behalve in uitzonderlijke omstandigheden en met uitzondering van de aan de instaatstelling gewijde zittingen waarop alleen de instaatstelling wordt onderzocht, is de persoonlijke verschijning van de partijen vereist op de zitting in kort geding waarop de vorderingen aangaande de voorlopige maatregelen die betrekking hebben op de persoon, op het levensonderhoud en op de goederen van de kinderen worden behandeld. Artikel 1263 is van overeenkomstige toepassing.

Onverminderd artikel 1734 poogt de rechter de partijen te verzoenen. Hij verstrekt hen alle nuttige inlichtingen over de rechtspleging en met name over het nut een beroep te doen op de bemiddeling waarin het zevende deel van dit Wetboek voorziet. Hij kan de schorsing van de procedure bevelen teneinde de partijen de mogelijkheid te bieden alle nuttige inlichtingen dienaangaande in te winnen. De duur van de schorsing mag niet meer bedragen dan één maand.”

JUSTIFICATION

Cet amendement vise à préserver également la possibilité pour une des parties ou le ministère public de demander la comparution personnelle des parties. Le juge est libre de la requérir ou pas. Il peut aussi la requérir d'office s'il l'estime utile notamment en vue de concilier les parties ou d'apprécier l'opportunité d'un accord relatif à la personne, aux aliments et aux biens des enfants.

Par ailleurs, ce n'est que dans l'hypothèse d'un éventuel accord entre parties que le juge du divorce pourra être amené à examiner les questions liées à la personne, aux aliments et aux biens des enfants. Obliger les parties à comparaître dans d'autres hypothèses pourrait avoir l'effet contraire recherché et décourager les parties dans leurs efforts pour s'entendre et faire homologuer un accord.

La référence à la chambre du conseil est supprimée en raison du projet de loi modifiant le Code judiciaire, relatif au huis clos en matière familiale, actuellement en discussion à la Chambre (DOC 52 2380/001).

N° 13 DE MME NYSSSENS

(sous-amendement à l'amendement n° 11)

Art. 3

Remplacer cet article proposé comme suit:

“Sauf circonstances exceptionnelles, la comparution personnelle des parties est requise à l'audience en référé au cours de laquelle les demandes portant sur les mesures provisoires relatives à la personne, aux aliments et aux biens des enfants sont examinées à l'exception des audiences de mise en état où seule la mise en état est examinée. L'article 1263 s'applique par analogie.

Sans préjudice de l'article 1734, le juge tente de concilier les parties. Il leur donne toutes les informations utiles sur la procédure et en particulier sur l'intérêt de recourir à la médiation telle que prévue à la septième partie du présent Code. Il peut ordonner la surséance à la procédure afin de permettre aux parties de recueillir toutes informations utiles à cet égard. La durée de la surséance ne peut être supérieure à un mois”.

VERANTWOORDING

Dit amendement stelt dat, in de geest van de huidige wet, de persoonlijke verschijning vereist is, behalve in uitzonderlijke omstandigheden. Anderzijds is die persoonlijke verschijning niet vereist voor een aan de instaatstelling gewijde zitting in de strikte zin.

Het is nuttig de bepalingen met betrekking tot de poging tot minnelijke schikking en de bemiddeling die krachtens artikel 1255, § 6, van het Gerechtelijk Wetboek thans gelden voor de echtscheidingsrechter, in te voegen in artikel 1280 van dat Wetboek en van toepassing te verklaren op de rechter in kort geding.

Die taken zijn des te meer verantwoord voor de rechter in kort geding, die voorlopige maatregelen moet nemen met betrekking tot de persoon, het levensonderhoud en de goederen van zowel de partijen als de kinderen.

De verwijzing naar de raadkamer wordt weggelaten, gelet op het wetsontwerp tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, betreffende het sluiten der deuren in familie zaken (DOC 52 2380/001), dat thans in de Kamer wordt besproken.

Artikel 1263 van het Gerechtelijk Wetboek, dat de niet-verschijning bestraft, is van toepassing. Op amendement nr. 5 terzake is echter een subamendement ingediend.

Nr. 14 VAN MEVROUW NYSSSENS

(subamendement op amendement nr. 5)

Art. 3 (*nieuw*)

Het voorgestelde artikel vervangen door wat volgt:

“Art. 3. Artikel 1263 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 30 juni 1994, wordt vervangen door de volgende bepaling:

“Art. 1263. Als de wet de persoonlijke verschijning van de partijen vereist of de rechtbank dat gelast en een van de partijen niet verschijnt, kan de rechter beslissen dat het vonnis wat haar betreft geacht wordt op tegenspraak te zijn geweest.”.”.

VERANTWOORDING

Het huidige artikel 1263 van het Gerechtelijk Wetboek wordt niet toegepast. De sanctie, te weten het verval van de rechtsvordering, is immers te zwaar.

Om de sanctie effectief te laten zijn, voorziet dit amendement erin dat als de wet de persoonlijke verschijning vereist of de rechtbank dat gelast, en een van de partijen niet verschijnt, het vonnis wat haar betreft geacht wordt op tegenspraak te zijn geweest.

JUSTIFICATION

Il est précisé, dans l'esprit de la loi actuelle, que la comparution personnelle est requise sauf circonstances exceptionnelles. Par ailleurs, cette comparution personnelle n'est pas requise pour une audience de mise en état au sens strict.

Il est utile d'introduire à l'article 1280 du Code judiciaire et de rendre applicables au juge des référés les dispositions concernant la tentative de conciliation et la médiation applicables aujourd'hui au juge du divorce en vertu de l'article 1255, § 6 du Code judiciaire.

En effet, ces missions se justifient d'autant plus devant le juge des référés, amené à fixer les mesures provisoires relatives à la personne, aux aliments et aux biens tant des parties que des enfants.

La référence à la chambre du conseil est supprimée en raison du projet de loi modifiant le Code judiciaire, relatif au huis clos en matière familiale, actuellement en discussion à la Chambre (DOC 52 2380/001).

L'article 1263 du Code judiciaire, qui sanctionne le défaut de comparution, est applicable. L'amendement n° 5 à ce sujet fait toutefois l'objet d'un sous-amendement.

N° 14 DE MME NYSSSENS

(sous-amendement à l'amendement n° 5)

Art. 3 (*nouveau*)

Remplacer l'article 3 proposé comme suit:

“Art. 3. L'article 1263 du même Code, remplacé par la loi du 30 juin 1994, est remplacé par la disposition suivante:

“Art. 1263. Lorsque la loi exige la comparution personnelle des parties ou que le tribunal l'ordonne et que l'une des parties fait défaut, le juge peut décider que le jugement sera réputé contradictoire à son égard”.”.

JUSTIFICATION

L'article 1263 du Code judiciaire actuel n'est pas appliqué. La sanction de la déchéance d'action est en effet trop lourde.

Afin que la sanction soit effective, le présent amendement prévoit que lorsque la loi exige la comparution personnelle ou que le tribunal l'ordonne, et que l'une des parties fait défaut, le jugement pourra être réputé contradictoire à son égard.

Dit amendement strekt ertoe de rechter een zekere vrijheid te geven. Naar gelang van de specifieke omstandigheden zal hij kunnen beslissen de zaak op korte termijn te verdagen, of de sanctie toe te passen.

Nr. 15 VAN MEVROUW NYSSSENS

Art. 4 (*nieuw*)

Een artikel 4 (*nieuw*) invoegen, luidende:

“Art. 4. Artikel 229 van het Burgerlijk Wetboek, vervangen bij de wet van 27 april 2007, wordt aangevuld met een § 4, luidende:

“Wanneer een van de partijen de rechtbank erom verzoekt, kan zij beslissen de echtscheiding pas uit te spreken nadat de rechtbank of de voorzitter van de rechtbank, naargelang hun respectieve bevoegdheden, de maatregelen hebben bevolen die in voorkomend geval verantwoord zijn ter vrijwaring van de gewettigde belangen van de echtgenoten of hun kinderen, zoals de maatregelen betreffende de huisvesting, het levensonderhoud en de opvoeding van de kinderen; de toekenning, tijdens de echtscheidingsprocedure of na de echtscheiding, van het in voorkomend geval kosteloze genot van de woning, dan wel van één van de woningen van het gezin; de toekenning aan een van de echtgenoten van alimentatie tijdens de procedure dan wel van een uitkering tot onderhoud na de echtscheiding; maatregelen betreffende de bewaring of het beheer van de goederen van de echtgenoten. Zulks kan ook geschieden wanneer de overeenkomst van de partijen terzake bij een rechterlijke beslissing wordt bekrachtigd.”.

VERANTWOORDING

Ingevolge de vigerende wet kan men uit de echt scheiden zonder enig gevolg van de verbreking van de echtverbintenis te hebben geregeld, zowel ten aanzien van de economisch zwakkere echtgenoot als ten aanzien van de kinderen. Aldus ontheft deze wet de partijen van de persoonlijke verplichtingen die zij bij het huwelijk hebben aangegaan.

De recente rechtsleer beklemtoont dat echtgenoten die uit de echt willen scheiden, er moeten toe worden verplicht bepaalde aspecten op zijn minst voorlopig te regelen, meer bepaald in verband met de kinderen, de gezinswoning of het levensonderhoud van de partners (zie DOC 52 1517, hoorzitting met hoogleraar A. C. Van Gysel).

Meester Guy Hiernaux, vertegenwoordiger van de *“Ordre des barreaux francophones et germanophone”*, heeft aangegeven dat in negen op tien gevallen de echtscheiding

Cet amendement vise à donner une certaine latitude au juge. En fonction des circonstances de l'espèce, il pourra décider soit de remettre l'affaire à bref délai, soit d'appliquer la sanction.

N° 15 DE MME NYSSSENS

Art. 4 (*nouveau*)

Insérer un article 4, rédigé comme suit:

“Art. 4. L'article 229 du Code civil, remplacé par la loi du 27 avril 2007, est complété par un § 4, rédigé comme suit:

“Lorsqu'une des parties le lui demande, le tribunal peut décider de ne prononcer le divorce qu'après que, selon leurs compétences respectives, le tribunal ou le président du tribunal auront ordonné, ne fut-ce qu'à titre provisionnel, les mesures qui seraient justifiées par la préservation des intérêts légitimes des époux ou de leurs enfants, telles que les mesures relatives à l'hébergement, l'entretien, et l'éducation des enfants, l'octroi à un des époux, durant l'instance en divorce ou après le divorce, de la jouissance, éventuellement gratuite, du ou d'un des logements de la famille, l'octroi à un des époux d'un secours alimentaire durant l'instance ou d'une pension après divorce, ou les mesures relatives à la conservation ou à la gestion des biens des époux ou qu'une décision judiciaire homologue l'accord des parties à cet égard”.”.

JUSTIFICATION

La loi actuelle permet de divorcer sans avoir réglé aucune des conséquences de la rupture du lien conjugal que ce soit à l'égard de l'époux économiquement faible, ou des enfants. Ce faisant, elle déresponsabilise les parties sur le sort des obligations personnelles qu'elles ont contractées en se mariant.

La doctrine récente insiste sur la nécessité d'obliger les époux qui souhaitent divorcer à régler, au moins provisoirement, certains points concernant notamment les enfants, le logement familial ou encore le sort alimentaire des époux (DOC 52 1517, audition du Professeur A. C. Van Geysel).

Selon Me Guy Hiernaux, représentant de l'OBFG, “dans neuf cas sur dix, le divorce est prononcé et transcrit alors que la procédure devant le président du tribunal visant à obtenir

uitgesproken en overgeschreven wordt, terwijl de procedure bij de voorzitter van de rechtbank met het oog op het verkrijgen van voorlopige maatregelen nog aan de gang is. Die situatie is volkomen paradoxaal, aangezien bijvoorbeeld een van de echtgenoten niet langer de aan de andere echtgenoot toebehorende echtelijke woning mag blijven bewonen, en dat terwijl het vraagstuk van de huisvesting van de kinderen nog hangende is in kort geding. De spreker achtte het bijgevolg absoluut noodzakelijk dat vóór de echtscheiding wordt uitgesproken, men minstens op één of andere wijze het lot van de minderjarige kinderen zou hebben geregeld (DOC 52 1517, hoorzittingen).

Evenwichtige overeenkomsten bevorderen die het belang van de partijen en van de kinderen eerbiedigen, lijkt ons een na te streven doel te zijn.

Dit amendement beoogt de partijen of hun advocaten in die aangelegenheid te responsabiliseren.

Nr. 16 VAN MEVROUW **NYSENS**

(subamendement op amendement nr. 9)

Opschrift

In het opschrift de woorden “het Burgerlijk Wetboek en” invoegen tussen de woorden “tot wijziging van” en de woorden “het Gerechtelijk Wetboek”.

des mesures provisoires est toujours pendante. Cette situation est tout à fait paradoxale dans la mesure où, par exemple, l'un des conjoints aura perdu le droit de rester au domicile conjugal, appartenant à l'autre, alors que la question de l'hébergement des enfants est toujours pendante en référé. L'intervenant estime par conséquent qu'il serait indispensable qu'avant que le divorce soit prononcé l'on ait au moins réglé d'une manière ou d'une autre le sort des enfants mineurs” (DOC 52 1517, auditions).

Favoriser des accords équilibrés entre parties et respectueux de l'intérêt des enfants, nous semble devoir être un objectif à poursuivre.

C'est l'objectif du présent amendement, qui veille à responsabiliser les parties ou leurs avocats à cet égard.

N° 16 DE MME **NYSENS**

(sous-amendement à l'amendement n° 9)

Intitulé

Dans l'intitulé, insérer entre les mots “modifiant” et le mot “le” les mots “le Code civil et”.

Clotilde NYSENS (cdH)